

ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เล่มที่ ๓

เรื่อง สร้างสรรค์เป็นประโยชน์

นางอติยา หิรัญวงศ์
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

โรงเรียนสัทธิพิทยาคม อำเภอสัทธิพิ จังหวัดชลบุรี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๘
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เป็นสื่อการเรียนการสอนที่จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนานักเรียนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถแต่งประโยคชนิดต่าง ๆ รวมทั้งใช้ประโยคในภาษาไทยเพื่อใช้ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท ๔.๑ : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จัดทำขึ้นมีจำนวนทั้งหมด ๖ เล่ม ดังนี้

เล่มที่ ๑ เรื่อง ทบทวนความรู้เบื้องต้น (ประโยคและการสื่อสาร)

เล่มที่ ๒ เรื่อง ฝึกฝนประโยคสามัญ

เล่มที่ ๓ เรื่อง สร้างสรรค์เป็นประโยครวม

เล่มที่ ๔ เรื่อง ประโยคซ้อนซ้อนความหมาย

เล่มที่ ๕ เรื่อง การขยายส่วนต่าง ๆ (ของประโยค)

เล่มที่ ๖ เรื่อง เชี่ยวชาญหน้าที่ประโยค

การนำเสนอชุดการเรียนรู้เล่มนี้ เป็นเล่มที่ ๓ เรื่อง สร้างสรรค์เป็นประโยครวม มีเนื้อหา สาระ และกิจกรรม ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด และปฏิบัติจริง เพื่อให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

อติตยา หิรัญวงศ์

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจงเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้	๑
คำแนะนำสำหรับครู	๒
คำแนะนำสำหรับนักเรียน	๓
แผนภูมิลำดับขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้	๔
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด/ สาระสำคัญ	๕
จุดประสงค์การเรียนรู้/ สาระการเรียนรู้	๖
แบบทดสอบก่อนเรียน	๗
ใบความรู้ ความหมายของประโยชน์	๑๒
ลักษณะของประโยชน์	๑๓
กิจกรรมที่ ๑	๑๕
กิจกรรมที่ ๒	๑๖
ใบความรู้ ชนิดของประโยชน์	๑๗
กิจกรรมที่ ๓	๒๐
กิจกรรมที่ ๔	๒๑
แบบทดสอบหลังเรียน	๒๒
เฉลยแบบทดสอบและกิจกรรม	๒๖
บรรณานุกรม	๓๓

ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนทั้งด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบด้วย

๑. คำชี้แจงเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้
๒. คำแนะนำสำหรับครู
๓. คำแนะนำสำหรับนักเรียน
๔. แผนภูมิลำดับขั้นการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
๕. สารและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้
๖. แบบทดสอบก่อนเรียน เนื้อหาสาระการเรียนรู้ในแต่ละเรื่อง กิจกรรม แบบทดสอบหลังเรียน และเฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน กิจกรรม
๗. ชุดการเรียนรู้เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ มีจำนวนทั้งหมด ๖ เล่ม ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ จำนวน ๑๖ ชั่วโมง

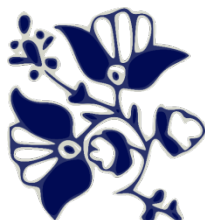

๑. ควรจัดเตรียมชุดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนเรียน เนื้อหา (สาระการเรียนรู้) กิจกรรม พร้อมทั้งเฉลยให้เรียบร้อย ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ครบถ้วน
๒. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินความรู้พื้นฐานของนักเรียนในเรื่องที่จะดำเนินการจัดการเรียนรู้แต่ละเล่ม
๓. แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
๔. ดำเนินการจัดแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม โดยในแต่ละกลุ่มนักเรียนควรมีความสามารถ เก่ง อ่อน ปานกลาง เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนรู้จักการมีส่วนร่วม และการทำงานเป็นทีม
๕. ตัวแทนในแต่ละกลุ่มออกมารับชุดการเรียนรู้ และนำไปแจกให้เพื่อนในกลุ่ม โดยครูคอยให้คำแนะนำวิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง
๖. ดำเนินการสอนในชุดการเรียนรู้ทั้ง ๖ เล่ม ตามแผนการจัดการเรียนรู้
๗. นักเรียนในแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหา และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ด้วยความตั้งใจให้แล้วเสร็จทันตามเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งเฉลยร่วมกัน
๘. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงความรู้ที่ได้รับจากเนื้อหา และการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ
๙. ครูบันทึกคะแนนของนักเรียนแต่ละคนไว้เป็นหลักฐาน เพื่อประเมินการพัฒนา และความก้าวหน้าในการเรียน
๑๐. การจัดชั้นเรียน ควรจัดให้นักเรียนนั่งเป็นกลุ่มเพื่อความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการทำงานร่วมกัน
๑๑. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเก็บชุดการเรียนรู้ส่งคืนครูให้เรียบร้อย

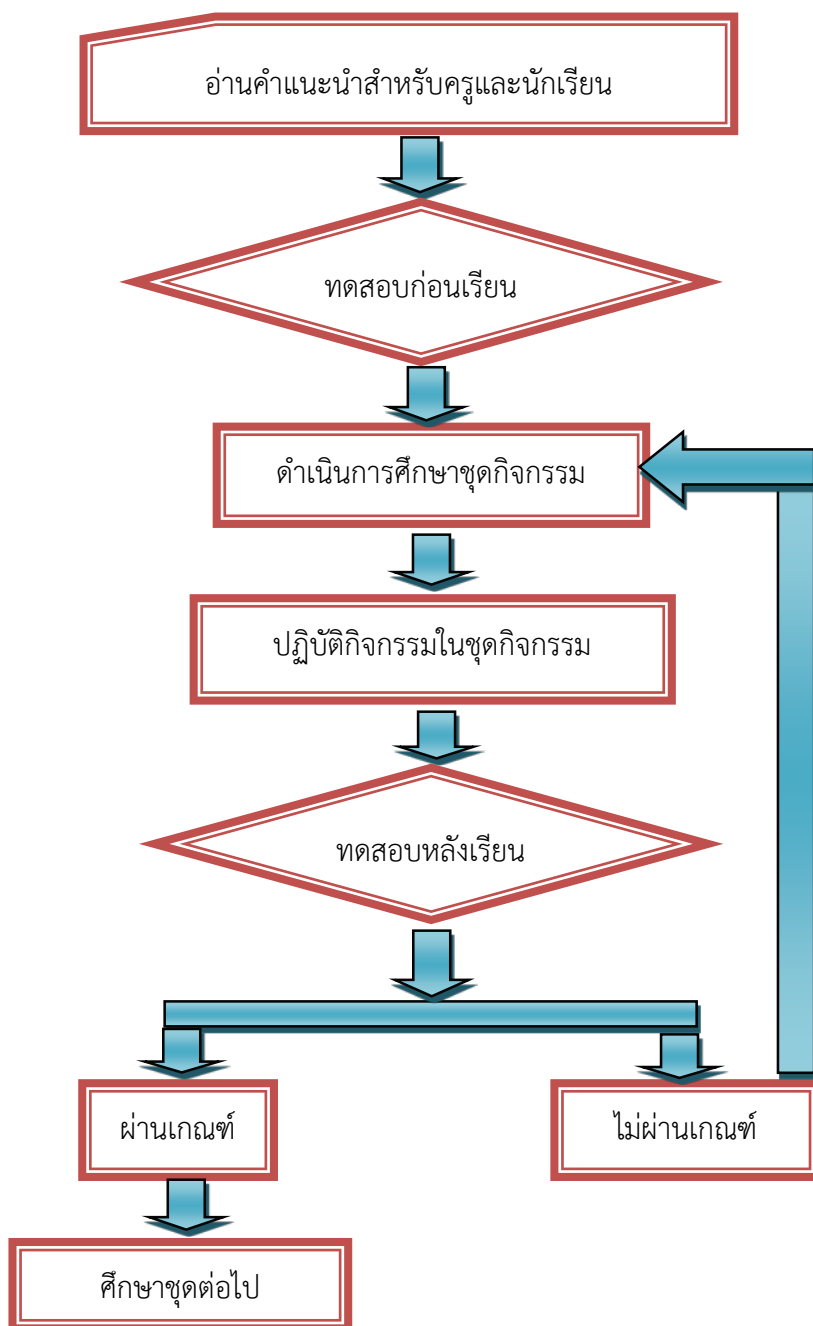

๑. ตัวแทนของแต่ละกลุ่มดำเนินการแจกชุดการเรียนรู้ให้กับสมาชิกในกลุ่ม
๒. ตัวแทนของแต่ละกลุ่มอ่านคำชี้แจง และคำแนะนำสำหรับนักเรียนให้นักเรียนในกลุ่ม ฟังจนเข้าใจก่อนที่จะลงมือศึกษาชุดการเรียนรู้
๓. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินความรู้พื้นฐานของนักเรียน
๔. ศึกษาชุดการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจ โดยปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในคำสั่ง เนื้อหา และกิจกรรม เมื่อเข้าใจแล้วนักเรียนแต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติกิจกรรมให้แล้วเสร็จ และนำเสนอครูผู้สอน
๕. นักเรียนทุกคนลงมือทำกิจกรรม และทดสอบหลังเรียนด้วยความตั้งใจ และจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง โดยไม่ดูเฉลยก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม
๖. นักเรียนควรใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยความระมัดระวัง ให้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด และเมื่อปฏิบัติกิจกรรมในชุดการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว ให้ส่งชุดการเรียนรู้ในสภาพที่สมบูรณ์คืนครูผู้สอน
๗. นักเรียนสามารถยืมชุดการเรียนรู้ไปอ่านนอกเวลาเรียนได้

แผนภูมิลำดับขั้นตอนของการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้
เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

วิเคราะห์โครงสร้างประโยคสามัญ ประโยครวม และประโยคซ้อน (ท ๔.๑ ม.๒/๒)

สาระสำคัญ

ประโยครวม หรือประโยคความรวม (อนนกรรพประโยค) คือ การรวมประโยคสามัญ ๒ ประโยค ให้เป็นประโยคเดียวกัน โดยมีคำสันธานช่วยในการเชื่อมประโยค และทำให้มีใจความที่แตกต่างกันไป เช่น ประโยครวมที่มีใจความคล้ายตามกัน ประโยครวมที่มีใจความขัดแย้งกัน ประโยครวมที่มีใจความให้เลือกร้อยใดอย่างหนึ่ง และประโยครวมที่มีใจความเป็นเหตุเป็นผลกัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของประโยครวมได้
๒. แยกประโยครวมให้เป็นประโยคสามัญได้
๓. แต่งประโยครวมโดยใช้คำเชื่อมที่กำหนดให้ได้
๔. วิเคราะห์ชนิดของประโยครวมจากเรื่องที่ได้

สาระการเรียนรู้

๑. ความหมายของประโยครวม
๒. ชนิดของประโยครวม

แบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง สร้างสรรค์เป็นประโยชน์

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย × ลงในช่อง □ ของกระดาษคำตอบที่กำหนดให้โดยเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของประโยชน์

- ก. มีใจความ ๒ ใจความ
- ข. มีคำสันธานเป็นตัวเชื่อม
- ค. มีใจความตั้งแต่ ๒ ใจความขึ้นไป
- ง. ประกอบด้วยประโยคย่อย ๆ หลายประโยค

๒. ข้อใดเป็นประโยชน์

- ก. นกเขาในกรงส่งเสียงไพเราะ
- ข. พอได้อาบน้ำแปรงฟันเราก็กายเหนียวทันที
- ค. รุจิราสะสมหนังสือเรียนภาษาไทยไว้มากมาย
- ง. เจ้าสีเทาเป็นแมวที่ชอบคลอเคลียเจ้าของมาก

๓. “นกดูโทรทัศน์” “นกรับการบ้าน” ประโยคนี้อาจใช้สันธานในข้อใดเชื่อม

- ก. หรือ
- ข. กับ
- ค. เพราะ
- ง. เมื่อ

๔. ประโยคในข้อใดใช้คำเชื่อมไม่ถูกต้อง

- ก. ถึงกับก็จะไม่รำรวยแต่เธอก็ทำบุญอยู่เสมอ
- ข. พอรถประจำทางจอดเด็ก ๆ ก็ลงจากรถทันที
- ค. กระฉกการตกลงใจจะไปเชียงใหม่หรือเชียงราย
- ง. คุณต้องไปหัดเรียนคอมพิวเตอร์มีฉะนั้นเราจะไม่จ้างคุณ

๕. ข้อใดเติมคำเชื่อมได้เหมาะสมที่สุด

- ก. พอถึงเวลาอาจารย์ก็เรียกลูกศิษย์เข้าไปหา
- ข. คนขับรถทั้งผู้โดยสารบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก
- ค. ลูก ๆ ไปโรงเรียนหมดแล้วก็คุณแม่อยู่บ้านคนเดียว
- ง. แม้ผู้ว่าราชการจังหวัดกับนายอำเภอไปตรวจเยี่ยมผู้ประสบภัยน้ำท่วม

๖. ข้อใดต่อไปนี้เป็นประโยครวมที่มีเนื้อความคล้อยตามกัน

- ก. มะนาวขยันเรียนเลยสอบไล่ได้ที่ ๑
- ข. เขาอยากนอนแต่เขาก็เข้านอนไม่ได้
- ค. ฤดีเรียนสำเร็จวิชาครูแต่ไม่ได้เป็นครู
- ง. ทั้งหมดและคิมต่างเป็นนักแสดงที่มีชื่อเสียง

๗. ควรใช้สันธานใดเติมประโยค “..... สุนทรภู่ได้จากโลกนี้ไป.....ความดีของท่าน.....ไม่สูญสิ้นด้วย”

- ก. แม้...ซึ่ง...ก็...
- ข. แม้...จึง...ก็...
- ค. พอ...แม้...ก็...
- ง. แม้...แต่...ก็...

๘. ข้อใดมีเนื้อความเหมือนกับประโยค “ดาริกาวิ่งเร็วแต่ไม่แข็งแรง”

- ก. ฉันคิดถึงบ้านตั้งแต่จากมา
- ข. เขาร่ำร้องเรียกหาแต่เธอเท่านั้น
- ค. พี่ชอบว่ายน้ำแต่น้องชอบฟุตบอล
- ง. คนงานที่นี่ทำงานแต่เฉพาะเวลากลางคืน

๙. ประโยคในข้อใดเนื้อความไม่เข้าพวก

- ก. เธอต้องรู้จักดูแลสุขภาพมิฉะนั้นจะล้มป่วย
- ข. กว่าฉันจะรู้ตัวว่าทำผิดพลาดมันก็สายเกินไปแล้ว
- ค. ถึงแม้เขาจะขยันเรียนหนังสือแต่เขาก็สอบไม่ติดแพทย์
- ง. ยลธดาเป็นห่วงสายธารมากแต่ทว่าสายธารไม่ยอมใส่ใจ

๑๐. ข้อใดเป็นประโยครวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน

- ก. ฟ้าร้องเพราะฝนตก
- ข. เพราะเขาขยันจึงร่ำรวย
- ค. เขาสอบตกเพราะเขาขาดเรียนบ่อย
- ง. วัวควายล้มตายเป็นจำนวนมากเพราะน้ำท่วม

กระดาษคำตอบ

๑๐

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

แบบทดสอบก่อนเรียน
ได้คะแนนกันเท่าไรคะเด็กๆ

แบบบันทึกคะแนน

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

ลำดับ	สร้างสรรค์เป็นประโยชน์					แบบทดสอบ		สรุปผล การเรียนรู้
	กิจกรรมที่ ๑	กิจกรรมที่ ๒	กิจกรรมที่ ๓	กิจกรรมที่ ๔	รวม	ก่อนเรียน	หลังเรียน	
	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๔๐	๑๐	๑๐	

ดีใจด้วยนะเพื่อนๆ
ได้คะแนนมากๆกันทุกคนเลย
แต่จะพิจารณาผลการประเมิน
การทดสอบหลังเรียนเท่านั้นจ้า

สรุปผลการประเมิน

๐-๗ ไม่ผ่านประเมิน
๘-๑๐ ผ่านประเมิน

ใบความรู้

ประโยครวม

ความหมายของประโยครวม

ประโยครวม หรือประโยคความรวม (อเนกรรถประโยค) คือ ประโยคที่รวมเอาประโยคสามัญ ๒ ประโยคขึ้นไปมารวมกัน โดยใช้สันธานเป็นตัวเชื่อมระหว่างประโยคสามัญเหล่านั้น และสามารถแยกออกเป็นประโยคสามัญที่มีใจความสมบูรณ์ได้เหมือนเดิมโดยไม่ต้องเพิ่มส่วนใดส่วนหนึ่งในประโยค การที่นำมารวมไว้ก็เพื่อให้ประโยคกะทัดรัดขึ้น ทำให้เข้าใจกว่าที่จะกล่าวเป็นประโยคสามัญหลายประโยค

บรรดาประโยครวมทั้งหลายที่ใช้สื่อสารในภาษานั้น ส่วนมากมักจะต้องมีสันธานเป็นตัวเชื่อมอยู่ในประโยคเสมอ สันธานที่ใช้ให้เหมาะสมแก่ข้อความในประโยครวมนี้เองจะเป็นเครื่องชี้ประเภทต่าง ๆ ของประโยครวมว่ามีลักษณะเช่นไร เช่น

ประโยครวม	ประโยคสามัญ	ประโยคสามัญ	สันธาน
ฉันชอบอ่านหนังสือแต่น้องชอบเล่นกีฬา	ฉันชอบอ่านหนังสือ	น้องชอบเล่นกีฬา	แต่
ดิ๊กซีโร่แต่งเพลงและร้องเพลงเอง	ดิ๊กซีโร่แต่งเพลง	ดิ๊กซีโร่ร้องเพลง	และ
กาละแมร์เป็นพิธีกรหรือนักร้อง	กาละแมร์เป็นพิธีกร	กาละแมร์เป็นนักร้อง	หรือ
ทั้งพี่และน้องกำลังอ่านหนังสือ	พี่กำลังอ่านหนังสือ	น้องกำลังอ่านหนังสือ	ทั้ง..และ
เพราะดารุณีขยันอ่านหนังสือจึงสอบได้ที่ ๑	ดารุณีขยันอ่านหนังสือ	ดารุณีสอบได้ที่ ๑	เพราะ..จึง
ไม่ฉันก็เธอต้องไปส่งของพรงนี้	ฉันต้องไปส่งของพรงนี้	เธอต้องไปส่งของพรงนี้	ไม่..ก็
พอครูเดินไปนักเรียนก็คุ้ยเสียงดัง	ครูเดินไป	นักเรียนคุ้ยเสียงดัง	พอ..ก็

ลักษณะของประโยครวม

๑. มีใจความแยกจากกันหรือมีใจความเป็นเอกเทศ ไม่ได้ขยายซึ่งกันและกัน เช่น

ฝนตกและรถติด

ประกอบด้วย ๒ ประโยค คือ ประโยค **ฝนตก** และ **รถติด** แต่ละประโยคมีใจความเป็นเอกเทศ ไม่ได้ขยายซึ่งกันและกัน เพียงเชื่อมกันด้วยสันธาน **และ**

ฉันเคยอ่านเรื่องนิราศภูเขาทองแต่ฉันไม่เคยไปเลย

ประกอบด้วย ๒ ประโยค คือ ประโยค **ฉันเคยอ่านเรื่องนิราศภูเขาทอง** และ **ฉันไม่เคยไปเลย** แต่ละประโยคมีใจความเป็นเอกเทศ ไม่ได้ขยายซึ่งกันและกัน เพียงเชื่อมกันด้วยสันธาน **แต่**

สุชาติเป็นนักศึกษาหรือเป็นครู

ประกอบด้วย ๒ ประโยค คือ ประโยค **สุชาติเป็นนักศึกษา** และ **สุชาติเป็นครู** แต่ละประโยคมีใจความเป็นเอกเทศ ไม่ได้ขยายซึ่งกันและกัน เพียงเชื่อมกันด้วยสันธาน **หรือ**

ฉันอ่านหนังสือเสร็จก็เข้านอน

ประกอบด้วย ๒ ประโยค คือ ประโยค **ฉันอ่านหนังสือเสร็จ** และ **ฉันเข้านอน** แต่ละประโยคมีใจความเป็นเอกเทศ ไม่ได้ขยายซึ่งกันและกัน เพียงเชื่อมกันด้วยสันธาน **ก็**

๒. ประโยครวมอาจเปลี่ยนรูปได้ ดังนี้

๑) **รวมภาคแสดง** ใช้สันธานเชื่อมภาคประธาน เช่น

คุณแม่**และ**พี่ชายเดินทางไปภูเก็ต

ชายกฤษ**และ**ตะวันได้รับรางวัลนักเรียนดีเด่น

คุณครู**และ**นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดศาลาการเปรียญ

๒) **รวมภาคประธาน** ใช้สันธานเชื่อมภาคแสดง เช่น

คนไข้เกียจมักจะกิน**และ**นอน

มานพแต่งเพลง**และ**เล่นกีฬา

พลอยเป็นคนรักการอ่าน**และ**การเขียนมาก

๓) **รวมภาคประธานและบทกิริยา** ใช้สันธานเชื่อมบทประกอบกิริยาหรือส่วนเติมเต็ม เช่น

อำพลเป็นประธานนักเรียน**และ**นักศึกษาวิชาทหาร

(อำพลเป็นประธานนักเรียน, อำพลเป็นนักศึกษาวิชาทหาร)

เขาวชนคืออนาคตของชาติ**หรือ**ผู้ใหญ่ที่ดีในวันหน้า

(เขาวชนคืออนาคตของชาติ, เขาวชนคือผู้ใหญ่ที่ดีในวันหน้า)

ธรรมะคือคุณากร**หรือ**บ่อเกิดแห่งความดี

(ธรรมะคือคุณากร, ธรรมะคือบ่อเกิดแห่งความดี)

๔) ละประโยคท้าย คงไว้แต่สันธาน หรือ หรือไม่ เช่น

ลูกนกเป็นนักร้อง**หรือ** (ลูกนกไม่ได้เป็นนักร้อง)

สมชายเป็นหมอ**หรือไม่** (สมชายเป็นหมอหรือไม่เป็นหมอ)

หมายเหตุ ประโยคที่มีสันธานอาจไม่ใช่ประโยครวมเสมอไป ถ้าสันธานนั้นไม่ได้เชื่อมประโยคสามัญทั้ง ๒ ประโยค นั้นไว้ด้วยกัน หรือสันธานนั้นไม่ได้เชื่อมภาคประธาน ภาคแสดง หรือส่วนเติมเต็มของประโยครวม ซึ่งเปลี่ยนรูปไปตามที่กล่าวมาแล้ว

สันธานที่ใช้เชื่อมบทกรรม บทวิเศษณ์ สันธานที่ทำหน้าที่บทยาย ซึ่งทำหน้าที่แทนบทประธาน และสันธานที่ทำหน้าที่บุพบท ทำให้ข้อความนั้นเป็นข้อความประโยคสามัญไม่ใช่ประโยครวม เช่น

๑. สันธานเชื่อมบทกรรม

ฉันกินข้าว**และ**ขนม

สมชายปลูกมะนาว**และ**มะละกอ

๒. สันธานเชื่อมบทวิเศษณ์

เรือดำน้ำลำนี้แล่นได้**ทั้ง**บนบก**และ**ในน้ำ

เรือดำน้ำลำนี้แล่นได้บนบก**หรือ**ในน้ำ

๓. สันธานเชื่อมบทยาย ซึ่งทำหน้าที่แทนบทประธานด้วย

เทพประสิทธิ์หัวหน้าชั้น ม. ๒/๑ **และ**นักเรียนดีเด่นได้รับรางวัล

เทพประสิทธิ์หัวหน้าชั้น ม. ๒/๑ **หรือ**นักเรียนดีเด่นได้รับรางวัล

๔. สันธานซึ่งทำหน้าที่เป็นบุพบท

แม่เล่นบาสเกตบอล**กับ**ลูก

ตาดูทีวี**กับ**หลาน

หมายเหตุ คำ **กับ** ทำหน้าที่ บุพบท

ไปทำกิจกรรมที่ ๑
กันก่อนค่ะ

กิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง : ให้นักเรียนพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามว่าข้อความนั้นเป็นวลี ประโยคสามัญ หรือประโยครวม (๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง เธอจะไปเชียงใหม่หรือไปภูเก็ต → ประโยครวม

๑. ลูกจะเรียนต่อประเทศอังกฤษหรือออสเตรเลีย	→	
๒. อากาศยามเช้า	→	
๓. น้องและพี่ของฉันเป็นนักเรียนโรงเรียนสตรีศรีวิทยา	→	
๔. เกิดอุบัติเหตุรุนแรงในห้างสรรพสินค้า	→	
๕. คนงานกำลังสร้างตึก 3 ชั้น	→	
๖. แจกันสีเหลืองทองใบใหญ่	→	
๗. พอฝนหยุดตกฟ้าก็เริ่มสว่างทันที	→	
๘. ชาวต่างชาติหลายคน	→	
๙. ผักสีเขียวและผลไม้มีคุณค่าทางวิตามินสูง	→	
๑๐. นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติทุกเช้า	→	

กิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแยกประโยครวมต่อไปนี้ให้เป็นประโยคสามัญ (๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง

แหม่มเป็นนักร้องแต่หน่องเป็นนักแสดง

แหม่มเป็นนักร้อง
หน่องเป็นนักแสดง

๑.

ฉันและน้องไปเขาดิน

.....
.....

๒.

กุ้งชอบเรียนดนตรีแต่ไก่ชอบเรียนศิลปะ

.....
.....

๓.

เพราะเปลี่ยยันเรียนหนังสือจึงสอบได้ที่

.....
.....

๔.

ทั้งฉันและเธอต้องไปตลาด

.....
.....

๕.

เธอจะไปเชียงใหม่หรือไปเชียงราย

.....
.....

๖.

ทั้งเนื้อสัตว์และนมมีประโยชน์ต่อร่างกาย

.....
.....

๗.

ญาญ่าเป็นนักร้องและนักแสดง

.....
.....

๘.

ดาราชอบกินผลไม้แต่สมชายชอบกินขนม

.....
.....

๙.

พอกุณแม่มาอาหารก็เสร็จพอดี

.....
.....

๑๐.

การอ่านมีประโยชน์และเป็นการฝึกสมาธิ

.....
.....

ใบความรู้

ชนิดของประโยครวม

ประโยครวมแบ่งออกเป็นชนิดต่างๆ ดังนี้

๑. ประโยครวมที่มีเนื้อความคล้ายตามกัน (อัญวยานกรรณประโยค) คือ ประโยคสามัญ
๒ ประโยค ที่เมื่อรวมเป็นประโยคเดียวกันแล้วจะมีเนื้อความคล้ายตามกัน ประโยคชนิดนี้จะใช้สันธาน
ต่อไปนี้เชื่อมประโยค และ, ทั้ง.....และ, พอ.....ก็, กับ, ครั้น.....จึง, ครั้น.....ก็, เมื่อ.....ก็, แล้ว.....ก็ ฯลฯ
เชื่อมระหว่างประโยคบ้าง หรือปนอยู่ในประโยคบ้าง แบ่งเป็น ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑.๑ ประธาน ๑ คน ทำกริยา ๒ กริยา ต่อเนื่องกัน เช่น

ประโยครวม	ประโยคสามัญ	ประโยคสามัญ	สันธาน
พอฉันไปถึงโรงเรียนก็ช่วยเพื่อนทำเวร	ฉันไปถึงโรงเรียน	ฉันช่วยเพื่อนทำเวร	พอ..ก็
วรรณเลิกงานแล้วก็ขึ้นรถกลับบ้าน	วรรณเลิกงาน	วรรณขึ้นรถกลับบ้าน	แล้วก็
เมื่อสุดากลับถึงบ้านก็เข้าครัวทันที	สุดากลับถึงบ้าน	สุดาเข้าครัวทันที	เมื่อ..ก็

๑.๒ ประธาน ๒ คนทำกริยาอย่างเดียวกัน เช่น

ประโยครวม	ประโยคสามัญ	ประโยคสามัญ	สันธาน
ทั้งพืชและสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิต	พืชเป็นสิ่งมีชีวิต	สัตว์เป็นสิ่งมีชีวิต	ทั้ง..และ
ตาและยายไปหาต๋อใหญ่	ตาไปหาต๋อใหญ่	ยายไปหาต๋อใหญ่	และ
พ่อกับแม่รักลูกมาก	พ่อรักลูกมาก	แม่รักลูกมาก	กับ

๑.๓ แสดงความคล้ายตามกันโดยมีเงื่อนไข เช่น

ประโยครวม	ประโยคสามัญ (เงื่อนไข)	ประโยคสามัญ (ผลที่ตามมา)	สันธาน
แม้พงษ์ศักดิ์เป็นคนจนดวงใจก็ไม่รังเกียจ	พงษ์ศักดิ์เป็นคนจน	ดวงใจไม่รังเกียจ	แม้..ก็
ถ้าเขาไม่สบายเขาก็ต้องหยุดเรียน	เขาไม่สบาย	เขาต้องหยุดเรียน	ถ้า..ก็
ถ้าเธอขยันเรียนเธอจะสอบได้	เธอขยันเรียน	เธอสอบได้	ถ้า..จะ

๒. ประโยครวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน (พยติเรกาเนกรรณประโยค) คือ ประโยคสามัญญ์ ๒ ประโยค ที่เมื่อรวมเป็นประโยคเดียวกันจะมีเนื้อความไม่สอดคล้องกัน กริยาในแต่ละประโยคตรงกันข้ามกันส่วนใหญ่จะใช้สันธาน **แต่, แต่ทว่า, ทว่า, ถ้า...ก็, กว่า...ก็, แต่...ก็, ถึง...แต่...ก็, แม้...ก็** ฯลฯ เป็นตัวเชื่อมประโยค

ประโยครวม	ประโยคสามัญญ์	ประโยคสามัญญ์	สันธาน
ผมรักเธอมากแต่ทว่าเธอไม่เคยรักผมเลย	ผมรักเธอมาก	เธอไม่เคยรักผมเลย	แต่ทว่า
แม้พ่อจะดุแลดีเพียงใดเขาก็ไม่เคยเชื่อฟัง	พ่อจะดุแลดีเพียงใด	เขาไม่เคยเชื่อฟัง	แม้...ก็
ถึงเขาจะขยันเรียนแต่เขาก็สอบไม่ติด	เขาจะขยันเรียน	เขาสอบไม่ติด	ถึง...แต่...ก็
กว่าเขาจะไปถึงเพื่อนก็กลับหมดแล้ว	เขาจะไปถึง	เพื่อนกลับหมดแล้ว	กว่า...ก็
ฉันชอบเขาแต่เขาไปชอบคนอื่น	ฉันชอบเขา	เขาไปชอบคนอื่น	แต่
ถ้าฉันยังอยู่เขาก็คงไม่มา	ฉันยังอยู่	เขาคงไม่มา	ถ้า...ก็

๓. ประโยครวมที่มีเนื้อความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง (วิกัลเปเนกรรณประโยค) คือ ประโยครวมที่มีประโยคสามัญญ์ ๒ ประโยค ที่เมื่อรวมเป็นประโยคเดียวกันแล้วมีความหมายในเชิงให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีสันธาน **หรือ, ไม่...ก็, ไม่เช่นนั้น, หรือไม่...ก็, ไม่อย่างนั้น, มิฉะนั้น** ฯลฯ เป็นตัวเชื่อมประโยค

ประโยครวม	ประโยคสามัญญ์	ประโยคสามัญญ์	สันธาน
มงคลจะกินเกี้ยวหรือบะหมี่	มงคลจะกินเกี้ยว	มงคลจะกินบะหมี่	หรือ
ก้อยหรือไม่ก็กึ่งไปช่วยแม่ยกของหน้อย	ก้อยไปช่วยแม่ยกของ	กึ่งไปช่วยแม่ยกของ	หรือไม่ก็
ณิชาต้องดูแลสุขภาพมิฉะนั้นจะล้มป่วย	ณิชาต้องดูแลสุขภาพ	ณิชาจะล้มป่วย	มิฉะนั้น
เธอควรไปขอโทษเขาไม่เช่นนั้นเขาจะโกรธ	เธอควรไปขอโทษเขา	เขาจะโกรธเธอ	ไม่เช่นนั้น
ไม่น้องก็พี่ต้องนำของไปส่งคุณยาย	น้องต้องนำของไปส่ง คุณยาย	พี่ต้องนำของไปส่ง คุณยาย	ไม่...ก็
ลูกต้องไปเชียงใหม่กับพ่อไม่อย่างนั้นต้องอยู่บ้าน	ลูกต้องไปเชียงใหม่ กับพ่อ	ลูกต้องอยู่บ้าน	ไม่อย่างนั้น

๔. ประโยคที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน (เหตุวาเนกรรลประโยค) คือ ประโยครวมที่ประกอบด้วยประโยคแรกเป็นเหตุ ประโยคหลังเป็นผล มีสำนวนที่ใช้แสดงเหตุ เช่น **เพราะ, เพราะว่, ด้วยว่, เหตุว่, ด้วยเหตุว่, เพราะเหตุว่** ข้อความที่ตามหลังสำนวนเหล่านี้จัดเป็นประโยคเหตุ ส่วนสำนวนที่แสดงผล เช่น **จึง, ฉะนั้น, ดังนั้น, เพราะฉนั้น, เพราะเหตุนั้น, ด้วยเหตุนั้น** ฯลฯ ข้อความที่ตามหลังสำนวนเหล่านี้จัดเป็นประโยคผล เช่น

ประโยครวม	ประโยคสามัญ (เหตุ)	ประโยคสามัญ (ผล)	สำนวน
เพราะเขามีความขยัน หัวหน้าจึงอยาก ร่วมงานด้วย	เขามีความขยัน	หัวหน้าอยาก ร่วมงานด้วย	เพราะ..จึง
อากาศเป็นพิษ เพราะฉนั้นคนจึงเป็นโรค ภูมิแพ้กันมาก	อากาศเป็นพิษ	คนเป็นโรคภูมิแพ้ กันมาก	เพราะฉนั้น ...จึง
ด้วยเหตุว่สมชายไม่มีเวลาให้กับครอบครัว ลูกของเขาจึงติดยาเสพติด	สมชายไม่มีเวลา ให้กับครอบครัว	ลูกของเขาติดยา เสพติด	ด้วยเหตุว่ ...จึง

สรุปสาระสำคัญ

ประโยครวม หรือประโยคความรวม (อเนกรรลประโยค) คือ ประโยคที่รวมเอาประโยคสามัญ ๒ ประโยค มารวมเป็นประโยคเดียวกัน โดยมีคำเชื่อม หรือสำนวนทำหน้าที่เชื่อมประโยคเหล่านี้ไว้ด้วยกัน ประโยครวมแบ่งออกเป็น ๔ ชนิด

๑. ประโยครวมที่มีเนื้อความคล้ายตามกัน
๒. ประโยครวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน
๓. ประโยครวมที่มีเนื้อความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง
๔. ประโยครวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน

กิจกรรมที่ ๓

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่งประโยครวมจากคำสันธานที่กำหนดให้ (๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง	เมื่อ...ก็	เมื่อเขากลับถึงบ้านฝนก็ตกทันที
๑. และ		
๒. กว่า...ก็		
๓. ทว่า...ก็		
๔. หรือ...ก็		
๕. เพราะ...จึง		
๖. ไม่...ก็		
๗. หรือ		
๘. แต่ทว่า		
๙. พอ...ก็		
๑๐. ไม่เช่นนั้น		

กิจกรรมที่ ๔

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านเรื่องสุนัขจิ้งจอกหิวโหย พร้อมทั้งพิจารณาประโยคที่ขีดเส้นใต้แล้วนำตัวอักษรหน้าข้อความที่กำหนดให้ไปใส่หน้าประโยคให้ถูกต้อง และสัมพันธ์กัน (๑๐ คะแนน)

- ก. ประโยครวมที่มีเนื้อความคล้ายตามกัน
- ข. ประโยครวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน
- ค. ประโยครวมที่มีเนื้อความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง
- ง. ประโยครวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผล

สุนัขจิ้งจอกหิวโหย

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว (....) ทั้งสุนัขจิ้งจอกและหมีเป็นเพื่อนรักกัน (....) หมีมีนิสัยซื่อสัตย์ แต่สุนัขจิ้งจอกมีนิสัยขี้โกงเจ้าเล่ห์ วันหนึ่งสุนัขจิ้งจอกกับหมีเห็นสิงโตกำลังปรุงอาหารจำนวนมาก และวางเนื้อก้อนโตไว้บนเขียงในครัว (....) เมื่อสุนัขจิ้งจอกเห็นดังนั้นก็เกิดความคิดชั่วร้ายขึ้นมาทันที มันต้องการขโมยเนื้อก้อนโตนั้น จึงแกล้งป่วยให้หมีไปหาอาหารเพียงลำพัง เพื่อมันจะได้ขโมยเนื้อของสิงโตได้ง่าย ช่วงขณะหนึ่งสุนัขจิ้งจอกเกิดความลังเลใจ (....) เราจะขโมยหรือไม่ขโมยดี ในที่สุดก็ตัดสินใจขโมยเนื้อนั้น เมื่อขโมยได้ มันจึงกินอย่างอึดอเมใจ (....) ฝ่ายหมีออกไปหาอาหาร แต่ทว่ามันไม่ได้ อาหารเลย หมีจึงเดินกลับบ้านทันที เมื่อมาถึงมันมองหาสุนัขจิ้งจอกแต่ก็ไม่พบ ขณะนั้นเองหมีก็ได้ยินเสียงสิงโตโวยวายว่าเนื้อหายไป มันเกิดความสงสัย (....) เพราะเนื้อหายสิงโตจึงโมโหมาก พอที่สุนัขจิ้งจอกกลับมาถึงบ้าน หมีจึงถามสุนัขจิ้งจอก แต่มันไม่ยอมรับ สิงโตนึกในใจว่า (....) ไม่สุนัขจิ้งจอกก็หมี ต้องเป็นหมีแน่ ๆ เลย อยู่มาวันหนึ่งสิงโตก็ซื้อเนื้อมาจำนวนมาก เพื่อนำมาเลี้ยงเจ้าป่าผู้ดูแลป่าทั้งหมด เจ้าสุนัขจิ้งจอกก็กระหายอยู่ในใจว่า วันนี้น่าจะได้อร่อยอีกตามเคย จึงบอกให้หมีออกไปหาอาหารเพียงลำพังอีก แล้วมันก็ไปแอบอยู่ในครัวของสิงโต ขณะที่สิงโตเผลอเดินออกจากครัวไป สุนัขจิ้งจอกได้โอกาสรีบวิ่งไปคาบเนื้อก้อนโตนั้น (....) เพราะเนื้อมีขนาดใหญ่มันจึงคาบมิไหว ใช้วิธีลากเนื้อมันวิ่งชนข้าวของแตกกระจาย สิงโตได้ยินเสียงดังก็รีบวิ่งเข้าไปในครัว เห็นสุนัขจิ้งจอกกำลังลากเนื้อวิ่งไป สิงโตตะโกนเสียงดัง (....) เจ้าหมีขโมยหุุดเตี๋ยวันนี้ะ มิฉะนั้นเจ้าตายแน่ สุนัขจิ้งจอกไม่หยุด สิงโตโมโหจึงคว้ามีดขว้างไปอย่างรวดเร็ว สุนัขจิ้งจอกถูกมีดบาดเจ็บ มันวิ่งกลับบ้านออกแรงดิ้น สักพักก็ขาดใจตาย ตกเย็นหมีกลับมาถึงยังบ้านพัก และเห็นร่างไร้วิญญาณของเพื่อนก็รำพึงว่า (....) “เจ้าสุนัขจิ้งจอกเอ๋ย เพราะเจ้ามีนิสัยไม่ดีจึงถูกฆ่าตาย ถ้าเจ้าอยู่อย่างสงบหากินอย่างสุจริตไม่ลักขโมยเขาเจ้าจะไม่ตาย อย่างเวหนารอกเช่นนี้หรอ” ครั้นหมีพูดจบจึงนำร่างเจ้าสุนัขจิ้งจอกไปฝังไว้ที่ท้ายป่า

แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง สร้างสรรค์เป็นประโยชน์

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย × ลงในช่อง □ ของกระดาษคำตอบที่กำหนดให้โดยเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดเป็นประโยชน์ที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน
 - ก. ฟาร์ร้องเพราะฝนตก
 - ข. เพราะเขาขยันจึงร่ำรวย
 - ค. เขาสอบตกเพราะเขาขาดเรียนบ่อย
 - ง. วัวควายล้มตายเป็นจำนวนมากเพราะน้ำท่วม

๒. ประโยคในข้อใดเนื้อความไม่เข้าพวก
 - ก. เธอต้องรู้จักดูแลสุขภาพมิฉะนั้นจะล้มป่วย
 - ข. กว่าฉันจะรู้ตัวว่าทำผิดพลาดมันก็สายเกินไปแล้ว
 - ค. ถึงแม้เขาจะขยันเรียนหนังสือแต่เขาก็สอบไม่ติดแพทย์
 - ง. ยลธดาเป็นห่วงสายธารมากแต่ทว่าสายธารไม่ยอมใส่ใจ

๓. ข้อใดมีเนื้อความเหมือนกับประโยค “คาริกาวิ่งเร็วแต่ไม่แข็งแรง”
 - ก. ฉันคิดถึงบ้านตั้งแต่จากมา
 - ข. เขาร่ำร้องเรียกหาแต่เธอเท่านั้น
 - ค. พี่ชอบว่ายน้ำแต่น้องชอบฟุตบอล
 - ง. คนงานที่นี่ทำงานแต่เฉพาะเวลากลางคืน

๔. ควรใช้สำนวนใดเติมประโยค “..... สุนทรภู่ได้จากโลกนี้ไป.....ความดีของท่าน.....ไม่สูญสิ้นด้วย”

- ก. แม่...ซึ่ง...ก็...
- ข. แม่...จึง...ก็...
- ค. พ่อ...แม่...ก็...
- ง. แม่...แต่...ก็...

๕. ข้อใดต่อไปนี้เป็นประโยคที่มีเนื้อความคล้อยตามกัน

- ก. มະนาวขยันเรียนเลยสอบไล่ได้ที่ ๑
- ข. เขาอยากนอนแต่เขาก็เข้านอนไม่ได้
- ค. ฤดีเรียนสำเร็จวิชาครูแต่ไม่ได้เป็นครู
- ง. ทั้งหมดมากและคิมต่างเป็นนักแสดงที่มีชื่อเสียง

๖. ข้อใดเติมคำเชื่อมได้เหมาะสมที่สุด

- ก. พอถึงเวลาอาจารย์ก็เรียกลูกศิษย์เข้าไปหา
- ข. คนขับรถทั้งผู้โดยสารบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก
- ค. ลูก ๆ ไปโรงเรียนหมดแล้วก็คุณแม่อยู่บ้านคนเดียว
- ง. แม้ผู้ว่าราชการจังหวัดกับนายอำเภอไปตรวจเยี่ยมผู้ประสบภัยน้ำท่วม

๗. ประโยคในข้อใดใช้คำเชื่อมไม่ถูกต้อง

- ก. ถึงกับก็จะไม่รำรวยแต่เธอก็ทำบุญอยู่เสมอ
- ข. พอรถประจำทางจอดเด็ก ๆ ก็ลงจากรถทันที
- ค. กรณีการตกลงใจจะไปเชียงใหม่หรือเชียงราย
- ง. คุณต้องไปหัดเรียนคอมพิวเตอร์มิฉะนั้นเราจะไม่จ้างคุณ

๘. “นกดูโทรทัศน์” “นกทำการบ้าน” ประโยคนี้ควรใช้สำนวนในข้อใดเชื่อม

- ก. หรือ
- ข. กับ
- ค. เพราะ
- ง. เมื่อ

๙. ข้อใดเป็นประโยชน์รวม

- ก. นกเขาในกรงส่งเสียงไพเราะ
- ข. พ่อได้อาบน้ำแปรงฟันเราก็หายเหนื่อยทันที
- ค. รุจิราสะสมหนังสือเรียนภาษาไทยไว้มากมาย
- ง. เจ้าสีเทาเป็นแมวที่ชอบคลอเคลียเจ้าของมาก

๑๐. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของประโยชน์รวม

- ก. มีใจความ ๒ ใจความ
- ข. มีคำสันธานเป็นตัวเชื่อม
- ค. มีใจความตั้งแต่ ๒ ใจความขึ้นไป
- ง. ประกอบด้วยประโยคย่อย ๆ หลายประโยค

กระดาษคำตอบ

๑๐

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

แบบทดสอบหลังเรียน
ได้คะแนนเท่าไรกันครับ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง สร้างสรรค์เป็นประโยชน์

๑. ข
๒. ข
๓. ก
๔. ค
๕. ก
๖. ง
๗. ง
๘. ค
๙. ก
๑๐. ข

เฉลยกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง : ให้นักเรียนพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ แล้วตอบคำถามว่าข้อความนั้นเป็นวลี ประโยคสามัญ หรือประโยครวม (๑๐ คะแนน)

๑. ลูกจะเรียนต่อประเทศอังกฤษหรือออสเตรเลีย	→	ประโยครวม
๒. อากาศยามเช้า	→	วลี
๓. น้องและพี่ของฉันเป็นนักเรียนโรงเรียนสตรีศรีวิทยาคม	→	ประโยครวม
๔. เกิดอุบัติเหตุรุนแรงในห้างสรรพสินค้า	→	ประโยคสามัญ
๕. คนงานกำลังสร้างตึก 3 ชั้น	→	ประโยคสามัญ
๖. แจกันสีเหลืองทองใบใหญ่	→	วลี
๗. พอฝนหยุดตกฟ้าก็เริ่มสว่างทันที	→	ประโยครวม
๘. ชาวต่างชาติหลายคน	→	วลี
๙. ผักสีเขียวและผลไม้มีคุณค่าทางวิตามินสูง	→	ประโยครวม
๑๐. นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติทุกเช้า	→	ประโยคสามัญ

เฉลยกิจกรรมที่ ๒

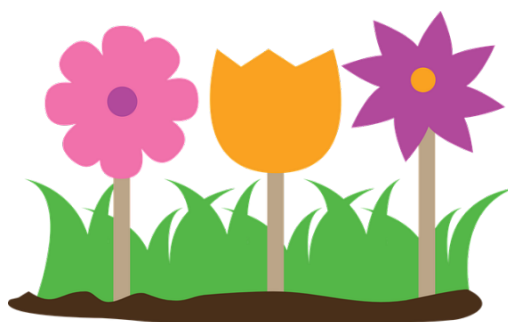
คำชี้แจง : ให้นักเรียนแยกประโยครวมต่อไปนี้ให้เป็นประโยคสามัญ (๑๐ คะแนน)

๑.	ฉันและน้องไปเขาดิน	ฉันไปเขาดิน
น้องไปเขาดิน
๒.	ก๊วยชอบเรียนดนตรีแต่ไก่ชอบเรียนศิลปะ	ก๊วยชอบเรียนดนตรี
ไก่ชอบเรียนศิลปะ
๓.	เพราะเปิ้ลขยันเรียนหนังสือจึงสอบได้ที่ ๑	เปิ้ลขยันเรียนหนังสือ
เปิ้ลสอบได้ที่ ๑
๔.	ทั้งฉันและเธอต้องไปตลาด	ฉันต้องไปตลาด
เธอต้องไปตลาด
๕.	เธอจะไปเชียงใหม่หรือไปเชียงราย	เธอจะไปเชียงใหม่
เธอจะไปเชียงราย
๖.	ทั้งเนื้อสัตว์และนมมีประโยชน์ต่อร่างกาย	เนื้อสัตว์มีประโยชน์ต่อร่างกาย
นมมีประโยชน์ต่อร่างกาย
๗.	ญาญาเป็นนักร้องและนักแสดง	ญาญาเป็นนักร้อง
ญาญาเป็นนักแสดง
๘.	ดาราชอบกินผลไม้แต่สมชายชอบกินขนม	ดาราชอบกินผลไม้
สมชายชอบกินขนม
๙.	พ่อกับแม่มาอาหารก็เสร็จพอดี	คุณแม่มา
อาหารเสร็จพอดี
๑๐.	การอ่านมีประโยชน์และเป็นการฝึกสมาธิ	การอ่านมีประโยชน์
การอ่านเป็นการฝึกสมาธิ

เฉลยกิจกรรมที่ ๓

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่งประโยครวมจากคำสันธานที่กำหนดให้ (๑๐ คะแนน)

๑. และ	→	ธนาคารและชนากานต์เป็นครูภาษาไทย
๒. กว่า...ก็	→	กว่าจะกลับถึงบ้านฝนก็ตกลงมา
๓. ทว่า...ก็	→	มานพพยายามตั้งใจเรียนทว่าเขาก็ยังสอบตก
๔. หรือ...ก็	→	มงคลหรือไม่ก็มานพต้องสอบตำรวจให้ได้
๕. เพราะ...จึง	→	เพราะฝนตกหนักตลอดทั้งคืนน้ำจึงท่วมหนัก
๖. ไม่...ก็	→	ไม่เธอก็ฉันต้องไปประชุมพรุ่งนี้
๗. หรือ	→	เธอจะเลือกคงกะพันหรือพิสิษฐ์เป็นหัวหน้าห้อง
๘. แต่ทว่า	→	พจนีย์ต้องไปทำงานเช้านี้แต่ทว่าฝนตกหนัก
๙. พอ...ก็	→	พอฉันทำการบ้านเสร็จก็ไปทานข้าวทันที
๑๐. ไม่เช่นนั้น	→	เธอควรไปขอโทษเขาไม่เช่นนั้นเขาจะโกรธอย่างมาก

เฉลยกิจกรรมที่ ๔

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านเรื่องสุนัขจิ้งจอกหิวโหย พร้อมทั้งพิจารณาประโยคที่ขีดเส้นใต้แล้วนำตัวอักษรหน้าข้อความที่กำหนดให้ไปใส่หน้าประโยคให้ถูกต้องและสัมพันธ์กัน (๑๐ คะแนน)

- ก. ประโยครวมที่มีเนื้อความคล้อยตามกัน
- ข. ประโยครวมที่มีเนื้อความขัดแย้งกัน
- ค. ประโยครวมที่มีเนื้อความให้เลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง
- ง. ประโยครวมที่มีเนื้อความเป็นเหตุเป็นผล

สุนัขจิ้งจอกหิวโหย

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว (ก) ทั้งสุนัขจิ้งจอกและหมีเป็นเพื่อนรักกัน (ข) หมีมีนิสัยขี้อิสต์ แต่สุนัขจิ้งจอกมีนิสัยขี้โกงเจ้าเล่ห์ วันหนึ่งสุนัขจิ้งจอกกับหมีเห็นสิงโตกำลังปรุงอาหารจำนวนมาก และวางเนื้อก้อนโตไว้บนเขียงในครัว (ค) เมื่อสุนัขจิ้งจอกเห็นดังนั้นก็เกิดความคิดชั่วร้ายขึ้นมาทันที มันต้องการขโมยเนื้อก้อนโตนั้น จึงแกล้งป่วยให้หมีไปหาอาหารเพียงลำพัง เพื่อมันจะได้ขโมยเนื้อของสิงโตได้ง่าย ช่วงขณะหนึ่งสุนัขจิ้งจอกเกิดความลังเลใจ (ค) เราจะขโมยหรือไม่ขโมยดี ในที่สุดก็ตัดสินใจขโมยเนื้อนั้น เมื่อขโมยได้ มันจึงกินอย่างอึ้งอัมใจ (ข) ฝ่ายหมีออกไปหาอาหาร แต่ทว่าไม่ได้ อาหารเลย หมีจึงเดินกลับบ้านทันที เมื่อมาถึงมันมองหาสุนัขจิ้งจอกแต่ก็ไม่พบ ขณะนั้นเองหมีก็ได้ยินเสียงสิงโตโวยวายว่าเนื้อหายไป มันเกิดความสงสัย (ง) เพราะเนื้อหายสิงโตจึงโมโหมาก พอดีสุนัขจิ้งจอกกลับมาถึงบ้าน หมีจึงถามสุนัขจิ้งจอก แต่มันไม่ยอมรับ สิงโตนึกในใจว่า (ค) ไม่สุนัขจิ้งจอกก็หมีต้องเป็น หิวโหยแน่ ๆ เลย อยู่มาวันหนึ่งสิงโตก็ซื้อเนื้อมาจำนวนมาก เพื่อนำมาเลี้ยงเจ้าป่าผู้ดูแลป่าทั้งมวล เจ้าสุนัขจิ้งจอกก็กระหายอยู่ในใจว่า วันนี้นคงจะได้ร่อยอีกตามเคย จึงบอกให้หมีออกไปหาอาหารเพียงลำพังอีก แล้วมันก็ไปแอบอยู่ในครัวของสิงโต ขณะที่สิงโตเผลอเดินออกจากครัวไป สุนัขจิ้งจอกได้โอกาสรีบวิ่งไปคาบเนื้อก้อนโตนั้น (ง) เพราะเนื้อมีขนาดใหญ่มันจึงคาบมีไหว ใช้วิธีลากเนื้อ มันวิ่งชนข้าวของแตกกระจาย สิงโตได้ยินเสียงดังก็รีบวิ่งเข้าไปในครัว เห็นสุนัขจิ้งจอกกำลังลากเนื้อวิ่งไป สิงโตตะโกนเสียงดัง (ค) เจ้าหิวโหยหยุดเดี๋ยวนี้ นะ มิฉะนั้นเจ้าตายแน่ สุนัขจิ้งจอกไม่หยุด สิงโตโมโหจึงคว้ามีดขว้างไปอย่างรวดเร็ว สุนัขจิ้งจอกถูกมีดบาดเจ็บ มันวิ่งกลับบ้านออกแรงดิ้น สักพักก็ขาดใจตาย ตกเย็นหมีกลับมาถึงยังบ้านพัก และเห็นร่างไร้วิญญาณของเพื่อนก็รำพึงว่า (ง) “เจ้าสุนัขจิ้งจอกเอ๋ย เพราะเจ้ามีนิสัยไม่ดีจึงถูกฆ่าตาย ถ้าเจ้าอยู่อย่างสงบหากินอย่างสุจริตไม่ลักขโมยเขา เจ้าจะไม่ตายอย่างเวทนาหรอกเช่นนี้หรอก” ครั้นหมีพูดจบจึงนำร่างเจ้าสุนัขจิ้งจอกไปฝังไว้ที่ท้ายป่า

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
เรื่อง สร้างสรรค์เป็นประโยชน์รวม

๑. ก
๒. ก
๓. ค
๔. ง
๕. ง
๖. ก
๗. ค
๘. ก
๙. ข
๑๐. ข

บรรณานุกรม

- จิตต์นิภา ศรีไสย์, ประนอม วิบูลย์พันธ์ และอินทร์วุธ เกษตรชนม์. (๒๕๕๙). *หนังสือเรียนรายวิชา พื้นฐานหลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒*. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- ผกาศรี เย็นบุตร, สุภัก มหาวรากร และนิธิต พรอำไพสกุล. (๒๕๕๗). *หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ๒ เล่ม ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒*. กรุงเทพฯ: เอ็มพันธ์.
- พรทิพย์ แสงสุด. (๒๕๕๙). *เทคนิคการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มคำ (วลี) และประโยค*. กรุงเทพฯ: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- พองจันทร์ สุขยิ่ง, และคนอื่นๆ. (๒๕๕๙). *หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทยหลักภาษา และการใช้ภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒*. กรุงเทพฯ: ไทยร่มเกล้า.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (๒๕๕๘). *หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทยวิธภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.). (๒๕๕๙). *คู่มือครูหนังสือเรียนหลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒*. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- สมาคมครูภาษาไทยแห่งประเทศไทย. (๒๕๕๘). *หลักภาษาไทยเรื่องที่ครูภาษาไทยต้องรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.
- เสนีย์ วิลาวรรณ และคนอื่นๆ. (๒๕๕๙). *หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทยหลักภาษา และการใช้ภาษา เล่ม ๑*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- โอฬาร รัตนภักดี และวีรชาติ ศิริไกรพัฒนางศ์. (๒๕๕๘). *หนังสือเสริมฝึกประสบการณ์ภาษาไทย ๒ เล่ม ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒*. กรุงเทพฯ: เอ็มพันธ์.

